

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný
rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech**

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

01 Báječné místo pro život Metodický list

Ročník: 3

Doporučený počet hodin: 1

Autor: PaedDr. Iva Venclová, Ph.D.

Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

01 Báječné místo pro život: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Prvouka

Klíčová slova: Příroda, člověk, přežití, lidské fyziologické potřeby, dělba práce, směnný obchod, životní úroveň, odpad, peníze, třídění odpadu, snižování odpadu, znovu použití a recyklace odpadu

Očekávané výstupy žáka: Orientuje se ve fyziologických potřebách člověka; vnímá člověka jako součást přírody, rozumí úloze hmyzu a úloze člověka v přírodě.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení: Získává informace z literárních příruček, slovníků, z různých čítanek a doplňkových textů.

Kompetence občanská: Orientuje se v kulturním dědictví.

Kompetence pracovní: Zvládá samostatnou práci s textem.

Pomůcky:

- Pracovní listy žáků PL 1, UL 1, ML 1
- Archy papíru
- Tužka
- Pastelky
- Tabule
- Internet
- Encyklopedie

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízený rozhovor
- Výklad
- Skupinová práce
- Práce ve dvojicích
- Individuální práce
- Práce s pracovními listy, práce s internetem

Informace pro učitele:

- http://ona.idnes.cz/extrem-co-vsechno-prezije-clovek-d4q-/zdravi.aspx?c=A080811_112334_zdravi_bad
- <http://www.zeny.cz/clanek/zdravi/co-vydrzi-lidske-telo->

- <http://clanky.rvp.cz/kompetence/ZKD/SAMOSTATNE-POZORUJE-A-EXPERIMENTUJE-ZISKANE-VYSLEDKY-POROVNAVA-KRITICKY-POSUZUJE-A-VYVOZUJE-Z-NICH-ZAVERY-PRO-VYUZITI-V-BUDOUCNOSTI.html/>
- <http://www.velkaepocha.sk/2010011112096/Limity-lidskeho-tela.html>
- <http://www.klinikazdravi.cz/novinky/operace-a-zakroky/kyslik/>

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
Seznámí žáky s obsahem hodiny.	<i>Seznamuje se s obsahem hodiny.</i>
Řídí diskuzi o přírodě a životu na planetě Zemi. Obrázek 1 (Planeta Země je báječné místo pro život), případně jiné obrázky přírody.	<i>Diskutuje o tom, co je příroda a jak příroda funguje.</i>
Řídí diskuzi dětí o tom, co je součástí přírody. Jak spolu souvisí hmyz a květy rostlin, voda a rostliny, zvířata, rostliny a voda, vzduch a živočichové, rostliny. Vede žáky k pochopení vztahů mezi včelami a ostatní přírodou a mezi člověkem a přírodou.	<i>Uvádí souvislosti mezi včelami a ostatní přírodou. Vyjadřuje vztahy mezi člověkem a přírodou.</i>
Člověk umí přežít ve volné přírodě. Indiáni v pralese, Eskymáci na severu, skauti v lese. Uměli to i naši předkové – pralidé. K přežití nepotřebují peníze. Brali si z přírody pouze to, co spotřebovali. Obrázek 2: Co potřebuješ na pustém ostrově? Jeskyně, slunce a oheň, voda, zelenina, lesní plody a ovoce, klid na odpočinek a spánek.	<i>Sleduje obrázek 2 a diskutuje o něm.</i>
Motivace - rozhovor se žáky Obrázek 3: Co potřebuje člověk k přežití? Co potřebuje člověk k přežití? Skoro nic. Dýchat = vzduch (zdarma) Pít = voda (potok) Jídlo = rostliny, ovoce, zelenina, kořínky, maso. Teplo = Slunce (jeskyně), oheň Odpočinek = spánek v teple a klidu (jeskyně, na	<i>Sleduje mapu a výklad učitele.</i>

stromech, v boudě) Aby přežili jako rod, potřebuje muž partnerku (žena partnera), kteří budou mít spolu děti - potomky.	
Vysvětlí pojmy „snaha člověka po komfortu, komfort a pohodlí“ a také pojem „potřeba seberealizace“. Viz obrázek 4. Peníze se staly součástí života.	<i>Sleduje výklad učitele a účastní se diskuze o nových pojmech komfort a pohodlí a potřeba seberealizace.</i>
Řídí společné čtení říkadel a společnou diskuzi. K penězům se váží mnohá říkadla a mnohé citáty. K obrázku číslo 5 a 6 učebního listu (UL 1.)	<i>Sleduje výklad učitele a čte říkadla.</i> <i>Účastní se řízené diskuze o penězích.</i>
Rozdá pracovní listy.	
Zadá úkol 1: Napiš, co si představuješ pod slovem „příroda“. <i>Řešení:</i> např. les, zvěř, ptactvo, byliny, hory, nerosty, řeky atd. Řídí diskusi při vyplňování, co považují žáci za přírodu a jak příroda funguje.	<i>Píše a diskutuje.</i>
Zadá úkol 2: Co potřebuje člověk k přežití? Vzduch, vodu, jídlo, odpočinek, teplo a partnera (partnerku).	<i>Doplňuje do slepé myšlenkové mapy.</i>
Zadá úkol 3: Zapište do rámečků, co by Barborka potřebovala k přežití na Měsíci. Co potřebujeme, abychom přežili na Měsíci? Dává pokyny k vyplňování: <i>Je na Měsíci vzduch?</i> <i>Je na Měsíci voda?</i> <i>Je na Měsíci jídlo?</i> <i>Je na Měsíci teplo?</i> <i>Může si člověk na Měsíci si odpočinout?</i> <i>Má na Měsíci partnera nebo partnerku?</i> <i>Proč nemůže přežít člověk na Měsíci? Co by k přežití na Měsíci nezbytně potřeboval?</i>	<i>Zapisuje do rámečků.</i> <i>Navrhuje, jak přežít na Měsíci!</i>

<p>Zadá úkol 4: Doplň, co dnes nakupujeme, abychom udrželi svoji životní úroveň.</p> <p><i>Řešení:</i></p> <p>dýchání – vzduch</p> <p>žízeň – minerální vody, limonády, pivo, káva,...</p> <p>hlad – jídlo nebo suroviny</p> <p>spánek – postel, ložní prádlo,...</p> <p>mít děti – potřeby pro děti, vybavení domácnosti,...</p>	<p><i>Vyplňuje, co potřebuje nyní k životu</i></p>
<p>Zadá úkol 5: Co lidé potřebují nyní a co si kupují? Napiš, které potřeby jsou pro člověka nutné k přežití!</p> <p><i>Řešení:</i> Dýchání, pití, jídlo, odpočinek, teplo, mít děti</p>	<p><i>Vyplňuje, co potřebuje nyní k životu</i></p>
<p>Zadá úkol 6: Řízená diskuze</p> <p>Učitel zadá experiment: Zkuste zatajit dech! Jak dlouho vydržíte nedýchat? minuty</p> <p>Odhadněte, jak dlouho vydržíte bez pití? dny</p> <p>Odhadněte, jak dlouho vydržíte bez jídla? týdny</p> <p>Kolik hodin potřebujete spát? 8 hodin</p> <p>Potřebujete příjemné prostředí? Teplo? Kolik stupňů? asi 20 °C.</p> <p>Jak dlouho vydrží člověk bez jídla? Několik týdnů.</p> <p>Jak dlouho vydrží člověk bez vody? Několik dní.</p> <p>Jak dlouho vydrží člověk bez vzduchu? Jen pár minut!</p>	<p><i>Pracuje podle pokynů učitele.</i></p>
<p>Zadá úkol 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proč si babička myslí, že „Dobrá hospodyně pro pírko přes plot skočí.“? Proč si mamka říká: „Každá koruna dobrá.“ Proč „Peníze nejsou všechno!“ <p><i>Řešení:</i></p> <p>Dříve se deky na spaní (peřiny) vycpávaly peřím. Dobrá hospodyňka by proto i přes plot skočila pro peříčko.</p> <p>Prostřednictvím peněz uspokojujeme své potřeby,</p>	<p><i>Odpovídá na otázky.</i></p>

proto je každá koruna dobrá. Všechno si za peníze nekoupíme. Např. zdraví, přátelství, lásku,...	
Úkoly pro šikulky – případně domácí úkol Co vlastně chci? <i>Řešení:</i> Je zapotřebí vyplnit celou tabulku. Učitel vede žáky k zamyšlení nad jejich přáními.	<i>Zamýšlí se nad svými přáními.</i>
Hodnotí a přiděluje body podle správných odpovědí.	
Shrne výsledky a zdůrazní úlohu báječného života na Zemi.	
Závěr	